

PIIRISSAAR

SAAR KAHE JÄRVE PIIRIL

26.07.2023

Väljasõit Tallinnast kl 06.30 Vene Kultuurikeskuse eest (Mere pst 5), kl. 8.15 Puhu risti bussipeatus ja Tartust kl. 9.00 Ahhaa keskuse parklast. Sõidame Laaksaare sadamasse. Laev Piirissaarele väljub kell 10.30.

Piirissaar on märgilise tähendusega pisike põnev saar, mis asub kultuuriliselt ja geograafiliselt täiesti kahe maailma piiril. Peipsi järves Suurjärve ja Lämmijärve piiril madalal künnisel paiknev saareke sai Piirissaare nime tõenäoliselt pärast Venemaa ja Rootsi vahel 1721 aastal sõlmitud Uusikaupungi rahulepingut, mil saar jäi kahe kubermangu piirile. Piirissaare esmamainimine leidis aset juba 1370 aastal - Pihkva kroonikas kirjeldati Tartu piiskopi ja Pihkva tüli ning selle käigus mainiti ka Piirissaart (tollal Žalatško). Hiljem on kirjalikes allikates märgitud saare nimeks veel ka Porka, Solsar, Klitsaar. Püüasustus tekkis saarele 18 sajandil, kui saarele asusid elama Venemaalt kirikureformi eest pakku läinud vanausulised. Eestlastest elanikkonna moodustasid peamiselt Vene tsaariarmee 25-aastase teenistuse eest pagenud. Nii on Piirissaar olnud eestlaste ja venelaste koduks juba aastasadu ning vaatamata usulistele erinevustele on ikka hästi läbi saadud.

Männimetsaga kaetud saare idaosa on kõrgem ja siin paikneb ka Piirissaare kolm küla: Piiri, Tooni ja Saare. Saare loodeosas oli veel neljaski, Porka küla, kuid 1862 aasta suur torm sundis inimesed seal põgenema, jättes nende elumajad vetevalla võimusesse. Lainete hävitustöö on Piirissaart aja jooksul aina väiksemaks kulutanud, kuid sellele vaatamata on Piirissaar endiselt Euroopa suuruselt neljanda järve suurim saar.

Piirissaar kuulub Ramsari rahvusvahelise tähtsusega märgalana Natura 2000 loodus- ja linnualade hulka. Saare linnustik on liigirikas ja lindude arvukus eriti kõrge rändeperioodil. Märkimisväärne on samuti Piirissaare kahepaiksete liigirikkus – üheteistkümnest Eesti kahepaiksete liigist elab saarel kaheksa. Kogu saare 7,5 ruutkilomeetrit on looduskaitseala: siinsetes soodes leidub mitu punasesse raamatusse kantud konna- ja kärnkonnaliiki. Piirissaarel leidub veel teisigi kaitsealuseid kahepaikseid, samuti haruldasi linde ja taimi. Siinse kinnise kogukonna peamised tegevusalad on kalapüük ja juurvilja, eriti sibulate kasvatamine.

Üks Piirissaare eripärasid on läbi saare põhja-lõuna sihis kaevatud kanal, kus saab paadiga sõita. Laevatav on lõunapoolne kanal ja sadam asub saare keskel.

Kohaliku omanäolise kultuurimaastiku ja saare puutumatu loodusega tutvumiseks piisab meile ühest päevast.

Piirissaarelt peeti ühendust maismaaga veel sada aastat tagasi lotjadega, mis seisid suvel saare lõunapoolsel küljel lõukas. Lodjale pääses lootsikuga. Oma sadamat hakati saarele rajama alles 1930-ndate paiku, kui Peipsil alustati riigi poolt veetaseme reguleerimist ja varem üleujutatud randades kaevati kraave ja kanaleid. Kanal kaevati ka Piirissaarele ning 1935-ndal süvendati seda ujuvsüvendiga. Sellele kanalile rajati paadisadam ja pärast sõda ka väiksemate mootorlaevade peatuskoht. Laevaliiklus toimus peamiselt Tartu-Piirissaare-Pihkva vahel. Saarel püüti kalu, need viidi Laaksaare ostupunkti, sibulaid saadeti liinilaeval Tartu turule. Olukorra parandamiseks ja pika veete lühendamiseks ehitati kahekümne esimese sajandi algul mandrile, Piirissaarest 10 kilomeetri kaugusel asuvasse Laaksaare sadamasse väikelaevade sildumiseks kai, mida hakati kasutama regulaarliini tarbeks.

Saare suurimad vaatamisväärsused on sealsed **kolm eriilmelist küla**, siin on segu kaluri- ja arhailisest vanausuliste külakultuurist. Ja loomulikult on saarel väga põnev loodus – lihtne, kuid täis üllatusi. Kaks kolmandikku saarest moodustab madalsoo, kus leidub hulgaliselt taimeharuldusi.

Peale saarega tutvumismatka saate ennast ka Peipsi vette kasta (*ujumisriided kaasa*).

Lõunaks kalasupp, kook ja vanausuliste kombe kohaselt pakutakse lahkelt ka tassikest samovariteed koos piirissaare suhkruga.

Piirissaare muuseumis saame hea ülevaate saare ajaloost ning kohalikust elust. Muuseum kujutab endast vanausuliste tavapärast elamist. Lisaks on võimalik uurida vanu ning erilisi palveraamatuid ja ikoone.

Laev tagasi mandrile väljub **kell 15.30**. Sõit Tartu- Puhu risti bussipeatus- Tallinn.

HIND: 95 € korduvreisija soodushind / 105 € tavahind

HINNA SEES:

- buss
- giid-grupijuht
- **laevapilet** Piirissaarele ja tagasi
- **lõunasupp**
- muuseumi pilet

Kehtib Tensi-Reiside pakettreisileping, v.a reisi eest tasumise ja reisi annulleerimise tingimused:

- ettemaks 50% reisi maksumusest 2 päeva jooksul pärast broneeringu kinnitust ja arve saatmist;
- 31 päeva enne reisi peab olema tasutud kogu reisi maksumus;
- kuni 31 päeva enne reisi peetakse reisist loobumisel kinni büroo teenustasu 9 €;
- tühistades reisi 30-15 päeva enne reisi on tühistamistasu 50% reisi hinnast;
- tühistades reisi 14 või vähem päeva enne reisi on tühistamistasu 100% reisi hinnast.

REISIKORRALDAJA: TENSI-REISID AS

Tel 7 344 207, 7 344 208 Ülikooli 4, Tartu

Tel 6 703 333, 6 703 000 Estonia pst 5a, Tallinn

Tel 44 26 305, 44 26 300 Pärnu

E-mail: tensi@tensireisid.ee Kodulehekül: www.tensireisid.ee

Panga rekviisiidid: TENSI-REISID AS a/a EE902200221005109167 (Swedbank)

• SOOVITAME TEHA REISITÕRKEKINDLUSTUSE, MIS GARANTEERIB REISIJALE HÜVITISE REISIST MÕJUVA TAKISTUSE TÕTTU LOOBUDES.   • REISIAJA ON <u>KOHUSTATUD</u> TUTVUMA TENSI-REISIDE PAKETTREISILEPINGUGA!   • REISIFIRMA JÄTAB ENDALE ÕIGUSE TEHA MUUDATUSE PROGRAMMIS PAREMUSE SUUNAS.

***NB!** Meie reisiprogrammid on koostatud 2022. a seisuga. Kuna uue olukorra tõttu muutuvad sihtkohtades sageli reeglid ja nõuded, siis võib juhtuda, et need ei võimalda meil enam külastada mõnda programmis märgitud paika või vaatamisväärsust. Sel juhul oleme sunnitud programmi muutma ja võimalusel pakkuma alternatiive vastavalt reisi ajal kehtivatele reeglitele, nõuetele jms. Samuti võivad muutuda nõuded sihtriiki sisenemiseks ja sealt naasmiseks.*

***NB!** Hinnad võivad muutuda, juhul kui öömajad ja kütusetarnijad muudavad oma hindu!*